Ένα ξεχωριστό πείραμα

Ο Βαλεντίνος Κόκκινος αποδεικνύει στον «Πυρετό» την υποκριτική του πολυχρηστικότητα

Της Νόνας Μολέσκη

Έμαθα λόγια ελληνικά διαβάζοντας Καζαντζάκη. Έψαχνα τον τρόπο να βγω σε επόμενο γλωσσικό επίπεδο, πέρα από το χρηστικό καθημερινό, με σκοπό τα ευρύτερα λεξιλογικά πεδία και οι περιπλοκότερες συντακτικές δομές να απελευθερώσουν τις σκέψεις από τα δεσμά της λεξιπενίας και της προφορικής απλούστευσης. Όμως ο Καζαντζάκης έκανε περισσότερα. «Ο Φτωχούλης του Θεού» έσπασε τα όρια της συνειδησιακής ασφάλειας, αντιπαραθέτοντας στα ημίμετρα του «μέσου ηθικού όρου» τον απόλυτο ηθικό μαξιμαλισμό. Από τότε πέρασαν δεκαετίες, κατά τη διάρκεια των οποίων τα ημίμετρα και οι συνειδησιακές εκπτώσεις αναμιγνύονταν με οδυνηρές ενοχές. Τώρα το κείμενο του Wallace Shawn ήρθε να αναμοχλεύσει τους ίδιους προβληματισμούς. Υποτίθεται ότι στην πέρα από την ώριμη ηλικία μου θα έπρεπε να έχω βρει τεκμηριώσεις για την πορεία που έχω διανύσει, να έχω δημιουργήσει άμυνες που θα μπορούσα να προτάξω στην κατά μέτωπο επίθεση που περιείχε ο θεατρικός μονόλογος του Shawn «Ο Πυρετός». Ο στόχος της επίθεσης -πρωτίστως ο ίδιος ο ήρωας του έργου, αλλά ταυτόχρονα και το κοινό του. Ο λόγος -περί κοινωνικής δικαιοσύνης, περί του αμφισβητούμενου από το συγγραφέα δικαιώματος των αστών, των διανοούμενων, όλων των ευρισκόμενων στα όρια της οικονομικής και κοινωνικής ασφάλειας, να απολαμβάνουν τα «δεδουλευμένα» τους, να καταναλώνουν ποικίλων ειδών αγαθά, των πνευματικών περιλαμβανομένων, τη στιγμή που «οι άλλοι» δεν μπορούν. Ο Wallace Shawn συνειδητά αφαιρεί από το κοινό του την ασφάλεια της συμβατικής παθητικής παρακολούθησης ενός θεατρικού δρώμενου, αφαιρεί τον διαχωριστικό τοίχο μεταξύ του ηθοποιού της μονοπαράστασής του και των θεατών, δεν επιτρέπει στα βέλη του να πάνε χαμένα, δεν λέει τα λόγια του σε αόριστους «όλους». Συστήνει να ειπωθούν κατ' ιδίαν και απευθείας. Συστήνει τη μορφή του home theatre, έτσι όπως το έπαιζε ό ίδιος, σε σπίτια, σε παρέες φίλων. Απ' αυτούς, από τους υπαρκτούς και συγκεκριμένους ανθρώπους, αντλεί τα αντεπιχειρήματα απέναντι στις δικές του θέσεις, έτσι ώστε οι πιθανές αντίθετες απόψεις των μελλοντικών θεατών του έργου του να είναι ήδη ενσωματωμένες στο κείμενό του.

Ο Wallace Shawn συνειδητά αφαιρεί από το κοινό του την ασφάλεια της συμβατικής παθητικής παρακολούθησης

Η Αθηνά Κάσιου και ο Βαλεντίνος Κόκκινος πίστεψαν ότι αυτό μπορεί να ξαναγίνει με μας. Ότι θα μπορέσουμε να δεχτούμε μια καινούργια θεατρική φόρμα. Ότι δεν θα στήσουμε εσωτερικό αμυντικό τοίχο στη θέση αυτού που φαινομενικά αφαιρέθηκε. Όλο το εγχείρημα ήταν πειραματικό και κάθε παράσταση πρέπει να ήταν ένα ξεχωριστό πείραμα. Αυτό έκανε και τη δική μου συμμετοχή στο πείραμα ασυνήθιστα ενεργό. Είχα τον Βαλεντίνο Κόκκινο πολύ κοντά, τον έβλεπα μέσα στο περιβάλλον του φιλικού σπιτιού που φιλοξενούσε την ... παράσταση. Ήδη έχω πει ότι ο προβληματισμός του συγγραφέα έφτασε απευθείας σε μένα και δεν είμαι παρά δείγμα θεατή, η ανταπόκριση του οποίου αποδεικνύει όχι μόνο την αποτελεσματικότητα του γραπτού κειμένου, αλλά και του θεατρικού μέσου που χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη παραγωγή. Τη στιγμή που η σκηνοθέτιδα και ο ηθοποιός της κατάφεραν να με κάνουν να δεχτώ την προτεινόμενη φόρμα και να επικοινωνήσω ουσιατικά με το περιεχόμενο, το όλο δρώμενο πρέπει να κριθεί ως μια εξαιρετική θεατρική παράσταση.

Ο ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ ΔΕΝ ΑΦΗΣΕ ΝΑ ΞΕΧΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΔΥΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΑΣΕΙΣ

Ο Βαλεντίνος Κόκκινος σε καμία φράση του κειμένου του δεν άφησε να φανεί η απόσταση μεταξύ των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούσε (που δεν ήταν άλλα από τη φωνή, το βλέμμα, το πρόσωπο, το σώμα, τις αναπνοές και τις παύσεις του) και τον λόγο του ρόλου του. Η παραμικρή απόκλιση απ' αυτήν την πλήρη ενσωμάτωση του λόγου θα αποπροσανατόλιζε τον στενό κύκλο των θεατών του, θα άφηνε να ξεχωρίσουμε τις δύο του υποστάσεις, του υποκριτή και του ήρωά του.

Η Αθηνά Κάσιου οδηγεί όσους την ακολουθούν στον δρόμο πολύ ενδιάφερουσων αναζητήσεων στον τομέα της θεατρικής φόρμας, ο Βαλεντίνος Κόκκινος αποδεικνύει την υποκριτική του πολυχρηστικότητα.